

STRANDA

Marcus Sandersnäs åker ner mot Tinderskarsvattnet. Den blå färgen överst i bilden är Sätretindarnas skugga. Föregående uppslag: Emma Berg firar nyår i Blådalen.

...och det stora havet

Det är trångt där vi sitter och vi måste samsas med skidor, stavar och ryggsäckar. Några decimeter från mitt huvud vrålar det varma avgasröret och larvbanden smattrar vid mina fötter. Men så stannar pistmaskinen tvärt. Banden går, gräver, men vi rör oss inte framåt. För mycket snö. För mycket snö för en pistmaskin. Föraren backar, tar ny fart och på det tredje försöket kommer vi vidare.

När vi kör över kanten öppnar landskapet upp sig. I alla väderstreck sträcker sig hundratals spetsiga toppar mot himlen. I öster skär den vassa Sunnylvsfjorden in bland bergen. En fiskebåt tuffar fram och tillbaka. Och långt under oss, nere vid fjorden, ligger byn Stranda.

– Jag ska bara ta några bilder. Blådalen ligger där borta, säger Arild och pekar åt väster när han hoppar ur förarhytten.

Han har fått i uppdrag att fotografera en av Strandas pistmaskiner för en broschyr och valde givetvis en topp som studio. Vi väntar, dels för att det är Arild som fixat lift med pistmaskinen och dels för att han är den enda som hittar ner.

NÄR HAN SKICKAT NER pistmaskinen utmed den stängda liften ner ger vi oss av. Vi stakar ut i den stora gryta som utgör toppen av dalen. Det har kommit mycket snö de senaste veckorna och därför håller vi avstånd.

Vi åker en och en i den djupa, kalla snön mot björskogen 600 meter längre ner. Därifrån är det ytterligare ett par hundra fallhöjdsmeter kvar innan det flackar ut.

– Tjena, leget, undrar Arild när jag brom-

sar in jämte honom vid de översta björkarna.

I den här delen av Norge pratar man något som låter som norska och danska på samma gång. Men det låter inte lika illa som den svenska Arild tror att han pratar. Kanske har han fått sina språkkunskaper från tv. Den norska televisionen köper in många svenska tv-program, bland annat såpor i vilka de tuffa killarna snackar stockholmska.

– Följ åsen och sikta mot hyttorna nere vid vegen, fortsätter han och pekar ner i fallinjen.

På åsen är björkarna grova och står glest. Här har inte vinden kommit åt som på kalvfjället och därför är snön djupare och mjukare. Vi åker slalom mellan träden och leker halfpipe i en bäckravin som ringlar ner för berget. Nere vid hyttorna hittar vi ett pistat längdspår och stakar tillbaka till liften.

NÅGRA DAGAR SENARE står vi på en bergsrygg under toppen av Sätretindarna. Åt höger stupar det flera hundra meter ner mot Storevattnet och åt vänster går en brant ränna ner mot dalen vi kom från. Vinden har blåst bort lössnön och blottat den stenhårda skaren under.

– Ge mig en isyx. Det här är läskigt, ropar Marcus.

Jag sparkar fast högerfoten, belastar den försiktigt och reser mig upp. Steget håller och jag kan sparka fast vänsterfoten. Men det är för brant och för läskigt utan isyxan och stegjärnen, som ligger hemma i Göteborg.

– Vi vänder och tar en fika i stället, föreslår jag.

De andra nappar på mitt förslag och några minuter senare är vi på väg ner för berget. För att skidorna på ryggsäckarna inte ska haka i snön går vi baklänges ner för bergsryggen. Det är kallt och vi skyndar oss för att komma ut ur skuggan. Nere i passet kan vi sätta på oss skidorna igen och skynda bort mot några stenblock som lockar i solen.

EFTER EN TIMMES SLAPPANDE i solen åker vi ner mot Tindeskarsvattnet. Vi tar fart för att komma så långt ut på sjön som möjligt. Men till slut tar farten slut och vi måste sätta på stighudarna igen. Det är sent på eftermiddagen och efter många timmar på fjället är det tungt att spåra trots att snön är lätt och kall. Vi turas om att gå först och efter tre kvart står vi på toppen av Tuvegga.

– Kolla, där är Atlanten, säger Marcus.

Långt ut i norr, bortom alla toppar, går det att skymta det stora havet. Därifrån skjuter fjorden in bland bergen som färgas rosa i kvällsljuset. Vi hör inga ljud, vi ser inga andra människor. När fullmånen reser sig har vi en knapp timme på oss innan det bli mörkt. Vi dricker vårt sista vatten, kortar in teleskopstavarna och knäpper pjäxor. 700 fallhöjdsmeter puder, en dusch och några kalla öl väntar.

Text och bild: Rikard Andreasson

fakta / Stranda

Stranda

Området mellan Bergen och Trondheim är en välkänd del av många svenska skidåkares karta. Men de flesta kommer på sommaren och svänger av vägen för tidigt och hamnar på glaciären ovanför Styn. Det är ut mot fjordarna och havet som skidåkning- en blir riktigt spektakulär.

Ta sig dit:

Stranda ligger vid Sunnlyvsfjorden mellan Bergen och Trondheim. Till Stranda är det 56 mil från Oslo och 36 mil från Trondheim. Den snabbaste och bästa vägen går via Otta och Lom. Snabb i Norge betyder minst långsam och bra betyder ganska dålig. Räkna med minst sju timmar i bil från Oslo. Det går även att flyga. Närmaste flygplats ligger i Ålesund och därifrån går det att ta sig med buss till Stranda. För budgetresenären finns det expressbuss från Oslo.

I byn finns det affärer, restauranger, några bensinstationer och ett hotell. Från Stranda centrum är det några kilometer upp till liftsystemet.

Mat:

Att äta är dyrt i Norge och Stranda är inget undantag. I byn finns några restauranger och i backen finns det en självservering i värmestugan. Stranda har flera matbutiker. Tänk på att öppettiderna skiljer sig från svenska på söndagar och storhelger. I byn ligger en stor pizzafabrik, men BRANTs redaktion har inte lyckats ta reda på om fabriken har någon fabriksförsäljning av sina verk.

Boende:

Nere i byn ligger Stranda hotell (tel: +47 70 26 90 00) och Osen camping (tel: 70 26 04 38), som har hyttor att hyra ut. Hotellet har ett sextiototal rum, bar och restaurang. Uppe vid liftsystemet ligger Sättra hytteutleige (tel: +47 70 26 06 21). Det är en av ägarna till liftarna som äger två hyttor och ett stort hus (20 bäddar). Hyttorna har hög standard och den största för tanken till Whams klassiska video Last Christmas.

Ovan: Baksidan av Tuvegga. Nedan vänster: Markus Lindén på topptur. Blådalen i bakgrunden. Höger: Sista åket för dagen, ner mot Stranda Bilder: Rikard Andreasson

Toppturer:

Någon topptursförare för området finns inte. Nöjer du dig inte med turerna vi presenterar här är det bara att plocka fram kartan och leta själv. Berg finns i överflöd, fantasin är ditt enda hinder.

Tuvegga 1 181 möh

Från toppen av Langedalsegga är det lätt att ta sig upp på Tuvegga. Från toppen kan man antingen åka tillbaka ner mot Langedalen. (se "Offpist") Man kan även åka ner mot Tindeskarsvattnet. Därifrån kan man åka ner till sjön Svartevattnet som ligger vid väg 60. Många klippor och stup.

Sätretindarna 1 476 möh

Från Tindeskarsvattnet (se ovan) är det nästan 500 höjdmeter till toppen av Sätretindarna. Gå väster ut från sjön för att sedan följa den

svagt markerade nordostryggen upp till toppen. År snön hård kan branten vara svår utan stegjärn och/eller isyxa. Från toppen kan man åka samma väg tillbaka ner mot sjön. Därifrån kan man antingen åka ner till väg 60 eller gå upp på Tuvegga för att sedan åka ner mot liftsystemet. Från toppen av Sätretindarna går det även att åka åt sydost mot Liasetra. Om vägen in till sätern inte är öppen är det några kilometer ut till stora vägen.

Kleivdalsryggen

Från Roaldshorn går en flera kilometer lång rygg väster ut mot Kleivdalsfjellet (1 154 möh). Rakt söder ut, mot väg 60, finns många fina och lätta åk. Ta liften till toppen av Roaldshorn och gå sedan på hudar längs kammen.

Skidåkning från liften:

Liftsystemet ligger några kilometer utanför byn på vägen mot Ålesund. Liftarna är bara en handfull till antalet, men är å andra sidan mycket intelligent dragna. De skapar stora ytor för offpiståkning. Pisterna går från grönt till svart. Vid liften finns värmestuga, skiduthyrning och en sjukbod.

Bergen i området är branta och det finns många stup att trilla ner för. All åkning utanför pisterna kräver givetvis lavinsändare, sond, spade och lavinkunskap. Det är inte svårt att dö även med en lavinsändare runt halsen.

Flera av toppturerna är branta och kräver isyx och stegjärn om snön är hård. Turkart 2501 är bästa kartan för turerna.

Liftsystemet är uppdelat i två områden : Langdalsegga och Roaldshorn, som erbjuder den bästa offpisten. Från toppen av liften kan man åka den fina Blådalen, som är ett åk i alpklass. Lutningen är rödsvart och när du gör stoppsladden nere vid vägen har du åkt 800 fallhöjdsmeter.

Från toppen av Roaldshorn går varje år det klassiska skidloppet Alperitten. Det hela handlar om att på kortast tid ta sig på telemarkstrustning ner till byn och fjorden. Åket är 6,2 kilometer och faller över 1 200 meter. Vinnartiden 2002 var 7 minuter och 41 sekunder.

Från Landalsegga finns det flera fina åk. På framsidan skapas stora lössnöytor efter snöfall. Från toppen kan man även göra ett brant åk västerut ner mot Langedalen för att sedan svänga norrut, ner genom skogen mot vägen. Åket är bitvis brant och kantas av luriga klippor. Ta vägen tillbaka.

Plocka ett åk som ser roligt ut och njut. Tillbaka till liftsystemet utmed vägen.

På baksidan, åt norr, finns några branta varianter som kräver att man tar sig tillbaka för egen maskin.

Högenyken & Lafjellet

1 140 möh

Kör väg 60 från Stranda mot Ålesund. Kör över passet och sväng höger upp mot skicentret i en skarp vänstersväng. Följ Sunddalselva och parkera vid de första stugorna. Gå upp Sunddalen åt nordväst och in i grytan. Från passet ligger Lafjellet åt höger, Högenyken åt vänster. Brant den sista biten. Ner samma väg.

Storfjellet 1 267 möh

Stort och svagt pyramidformat fjäll utmed vägen till Ålesund. Kör från

Stranda mot Ålesund på väg 60. Kör över passet och efter ett par kilometer svänger vägen skarpt åt vänster. Nu är du i Velledalen. Parkera vid möbelfabriken i Lade. Ta sikte på en barrskogsplantering mellan Skjervagrova och Andersgrova. I planteringen finns en stig som leder upp på fjället. Upp genom skogen och gå norrut mot fjällets sydostrygg, som du håller hela vägen till toppen.

Klovetinden ca. 1 350 möh

Kör väg 60 mot Ålesund och parkera i Brunstad i Velledalen. Följ skogsvägen upp mot Velle seter. Gå genom skogen väster ut , upp mot bergsryggen som du sedan följer åt sydväst till toppen. Tillbaka samma väg. Är det bra snöförhållanden kan du även åka ner i grytan mellan Skjortehornet och Kloven.